

prima instanță: C. Albu
instanța de apel: E. Ababei, A. Garbuz, G. Polivalenco

dosarul nr. 2ra-1266/15

DECIZIA

28 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Elena Covalenco
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursurile declarate de către Natalia Zalujaia și Ismailov Artur,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Nataliei Zalujaia împotriva
lui Ismailov Artur cu privire la încasarea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2015, prin care a fost
admis apelul declarat de către Ismailov Artur și modificată hotărârea Judecătoriei
Ocnîța din 25 iunie 2014, în sensul diminuării cuantumului prejudiciului material și
moral,

c o n s t a t ă:

La 19 decembrie 2013, Zalujaia Natalia a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ismailov Artur cu privire la încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că prin sentința Judecătoriei Ocnîța din 03 aprilie
2012, Ismailov Artur a fost recunoscut culpabil pentru comiterea infracțiunii prevăzută
de art. 264 alin.(3) lit. a) din Cod Penal.

Susține că la data de 11 noiembrie 2011, Ismailov Artur conducând autoturismul
pe traseul din or. Ocnîța, a ieșit pe banda de circulație în contrasens, astfel tamponând
frontal autoturismul în care dânsa se afla în calitate de pasager.

Menționează că conform raportului de expertiză medico-legală nr. 197 D din 20
decembrie 2011, din vina pîrîtului i-au fost cauzate leziuni corporale grave,
periculoase pentru viață, exprimate prin comotie cerebrală, fractura osului femural
stâng, plagă la față, excoriații la antebrațul și genunchiul drept, fapta pentru care
ultimul a fost condamnat la 4 ani închisoare condiționat, cu termen de probă de 3 ani.

Afirmă că a fost nevoită să continue tratamentul survenit în rezultatul impactului
săvîrșite de pîrît, astfel încît, în afară de cheltuielile stipulate în cererea din 01 aprilie
2013, a mai suportat cheltuieli în sumă de 93 699 lei formate din 165 098 ruble rusești
ce constituie cheltuieli pentru tratamentul medical în Federația Rusă, 457 lei și 84
ruble rusești ce constituie cheltuieli pentru medicamente, 748 lei ce constituie
cheltuieli pentru produsele de alimentație suplimentară, 2 030 ruble rusești și 175 lei
ce constituie cheltuieli pentru serviciile telefonice, 776 ruble rusești ce constituie plata
pentru bonurile de înregistrare în Federația Rusă, suma de 29 286 ruble rusești, 151,

50 și 3 849 ruble rusești ce constituie cheltuielile pentru transport, cât și suma de 11000 lei, ce constituie cheltuieli pentru asistența juridică suportate de dînsa la examinarea cauzei penale.

La fel, indică că în rezultatul accidentului rutier a fost prejudiciată și moral, cuantumul căreia a fost estimat în suma de 50 000 lei, cu atît mai mult că, pârâtul nici nu se interesează de starea sănătății sale și refuză să contribuie cu mijloace bănești la efectuarea tratamentului, fapt care și a impus-o depunerea prezentei cereri de chemare a pîrîtului în judecată.

Solicită încasarea din contul lui Ismailov Artur în beneficiul său a prejudiciului material în cuantum de 93 699 lei și a prejudiciului moral în cuantum de 50 000 lei.

La 15 ianuarie 2014, Zalujaia Natalia a depus o cerere de concretizare a cerințelor prin care a solicitat încasarea din contul lui Ismailov Artur în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 200 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Ocnița din 25 iunie 2014, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat de la Ismailov Artur în beneficiul Nataliei Zalujaia prejudiciul material în mărime de 88 555 lei, prejudiciul moral în sumă de 50 000 lei, cheltuielile de judecată în sumă de 2 520 lei formate din cheltuieli pentru asistența juridică în sumă de 2 500 lei și suma de 20 lei, ce constituie cheltuieli de înștiințare a părții în judecată. Totodată, s-a încasat din contul lui Ismailov Artur în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 2 756,65 lei, în rest cerințele au fost respinse.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2015, a fost admis apelul declarat de către Ismailov Artur, modificată hotărârea primei instanțe, prin micșorarea cuantumului prejudiciului material încasat de la Artur Ismailov în beneficiul Nataliei Zalujaia până la 44 277,50 lei și a prejudiciului moral până la 3 000 lei, în rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 03 aprilie 2015, Zalujaia Natalia a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o ilegală, neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Susține că instanța de apel la emiterea deciziei eronată a considerat întemeiate pretențiile intimatului și a modificat hotărârea primei instanțe prin micșorarea cuantumului prejudiciului material și moral, bazându-se de susținerile ultimului precum că este de acord să achite doar ½ din cheltuielile, care au fost suportate de dînsa pentru tratamentul leziunilor corporale pricinuite.

Apreciază drept eronate și concluziile instanței de apel, care ia-u format convingerea respingerii pretențiilor sale, cu referire la faptul că dînsa nu s-a tratat pe teritoriul Republicii Moldova, ci în Federația Rusă, cât și nu a prezentat pe parcursul examinării pricinii probe pertinente și concludente, care ar confirma cheltuielile suportate pentru tratament, deoarece, atît în prima instanță, cât și în instanța de apel a prezentat probe care confirmă cu certitudine cheltuielile suportate pentru tratament, mai mult ca atît, insistă că este în drept să-și aleagă atît statul, cât și specialiștii la care dorește să se trateze.

La 22 aprilie 2015, Ismailov Artur, la fel, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia și modificarea deciziei instanței de apel, prin micșorarea cuantumului cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o ilegală, neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Consideră că instanța de apel la emiterea deciziei eronat a dispus încasarea în beneficiul intimitei cheltuielile de judecată în ceea ce privește repartizarea cheltuielilor între părți, deoarece, instanța a dispus modificarea hotărârii primei instanțe prin diminuarea cuantumului prejudiciului material și moral, respectiv, prin prisma prevederilor art.94 CPC, urma să micșoreze și cheltuielile pentru asistență juridică.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel din 24 februarie 2015 a fost expediată în adresa părților la 09 martie 2015 și recepționată de recurenta Zalujaia Natalia la 13 martie 2015 și de către recurentul Ismailov Artur la 11 martie 2015, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție (f. d. 187-188).

Instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile la 03 aprilie 2015 și respectiv, la 22 aprilie 2015, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat de Ismailov Artur și a admite recursul declarat de Zalujaia Natalia, de a casa decizia instanței de apel și a modifica hotărârea primei instanțe, în partea încasării prejudiciului moral din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Ismailov Artur, Zalujaia Natalia, concretizându-și cerințele, a solicitat încasarea din contul lui Ismailov Artur în beneficiul său a prejudiciului material în cuantum de 93 699 lei și a prejudiciului moral în cuantum de 200 000 lei.

Judecând pricina în cauză prima instanță a admis parțial acțiunea și a încasat de la Ismailov Artur în beneficiul Nataliei Zalujaia prejudiciul material în mărime de 88 555 lei, prejudiciul moral în sumă de 50 000 lei, cheltuielile de judecată în sumă de 2 520 lei formate din cheltuieli pentru asistența juridică în sumă de 2 500 lei și suma de 20 lei, ce constituie cheltuieli de înștiințare a părții în judecată. Totodată, a încasat din contul lui Ismailov Artur în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 2 756,65 lei, în rest a respins acțiunea.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de Ismailov Artur, instanța de apel a ajuns la concluzia, admiterii acestuia și modificării hotărârea primei instanțe, prin micșorarea cuantumului prejudiciului material încasat de la Artur Ismailov în beneficiul Nataliei Zalujaia până la 44 277,50 lei și a prejudiciului moral până la 3 000 lei, în rest menținând hotărârea primei instanțe

În susținerea soluției date, instanța de apel, s-a referit la faptul că suma încasată de prima instanță în mărime de 88 555 lei cu titlu de prejudiciu material nu este bazată

pe probe, care ar confirma în totalitate, că aceste cheltuieli au fost suportate de Zalujaia Natalia ca urmare a înlăturării consecințelor cauzate sănătății acesteia în urma accidentului rutier produs din vina lui Ismailov Artur. Concomitent, reținând și faptul că instanța de judecată la emiterea hotărârii nu a luat în considerație că Zalujaia Natalia, conform bonurilor prezentate, a suportat cheltuieli de recuperare a sănătății în instituțiile medicale din Federația Rusă, însă reieșind din faptul că Ismailov Artur este de acord să restituie jumate din aceste cheltuieli, a ajuns la concluzia de a micșora mărimea prejudiciului material cauzat pînă la 44 277,50 lei.

Totodată, ținînd cont de durata tratamentului, complicitatea lor comparativ cu cele suportate pînă la emiterea hotărârii din 03 iunie 2013, instanța de apel a considerat că suma prejudiciului moral încasat de prima instanță în mărime de 50 000 lei, este o sumă exagerată, stabilind că suma de 3000 lei, care a fost recunoscută și de Ismailov Artur, este o sumă reală și echitabilă.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat și amplu argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, avînd în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia de a admite parțial acțiunea Nataliei Zalujaia.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține materialul probator prin care se constată că la 11 noiembrie 2011, Ismailov Artur, în jurul orelor 18.50, deținînd legal permisul de conducere nr. 11600860, eliberat la 19 septembrie 2011, cu dreptul de a conduce autovehicule de categoria B, se deplasa cu automobilul propriu de model „Renault Megane” cu numerele de înmatriculare OCAM 667 pe traseul din or. Ocnița str. 50 Ani ai Biruinței. Neavînd o experiență destulă și avînd o încredere exagerată în sine, deplasîndu-se cu viteză excesivă, nu a respectat prevederile indicatorului rutier 2.2 (trecerea fără oprire interzisă), a continuat deplasarea, nu s-a isprăvit cu conducerea automobilului, a ieșit pe banda de circulație în sens opus, ca urmare s-a tamponat frontal cu vehiculul de model „VAZ 21061” cu numerele de înmatriculare SRAH 364.

Urmare a impactului, pasagerul Zalujaia Natalia, care se afla pe scaunul din față s-a ales conform raportului de expertiză medico-legală nr. 197D din 20 decembrie 2011, cu vătămări corporale grave periculoase pentru viață, exprimate prin comotie cerebrală, fractura osului femural stîng, plagă la față, excoriații la antebrațul și genunchiul drept.

Tot actele cauzei atestă că prin sentința Judecătoriei Ocnița din 03 aprilie 2012, Ismailov Artur a fost recunoscut culpabil pentru comiterea crimei prevăzute de art.264 alin.(3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 4 (patru) ani închisoare cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de trei ani, cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pe un termen de trei ani. Părții vătămate i s-a explicat că are dreptul să înainteze acțiune cu privire la repararea prejudiciului material și moral în ordinea procedurii civile.

La fel, actele cauzei denotă că prin hotărârea Judecătoriei Ocnița din 03 iunie 2013, a fost încasat de la Ismailov Artur în beneficiul Nataliei Zalujaia prejudiciul moral în sumă de 10000 (zece mii) lei, iar capătul de cerere privind încasarea de la Ismailov Artur în beneficiul Nataliei Zalujaia a prejudiciului material în mărime de 18293 lei a fost respins ca fiind achitat pînă la depunerea cererii.

Este cert și faptul că în perioada anilor 2011- 2012, Zalujaia Natalia a urmat tratament în Republica Moldova, pentru care familia Zalujaia a suportat cheltuieli în sumă de 18293 lei, necesare pentru tratament și anume pentru tratarea fracturii închise în treimea inferioară a femurului stîng cu deplasarea fragmentelor (f.d.7), și care nu sunt asigurate în întregime de Compania Națională de Asigurări în Medicină, însă suma data a fost achitată de către Ismailov Artur, fapt stabilit prin hotărîrea Judecătorei Ocnîța din 03 iunie 2013 (f.d.98-99).

Iar după cum instituie art. 123 alin. (2) CPC, faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o pricină civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sunt obligatorii pentru instanța care judecă pricina și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte pricini civile la care participă aceleași persoane.

La fel, Nataliei Zalujaia i-a fost cauzată, în urma accidentului provocat de către Ismailov Artur și o plagă contuzionată străpunsă în regiunea bărbiei, ceea ce conform extrasului eliberat de ÎMSP SR Ocnîța (f.d.7), necesită tratament pînă în prezent.

Sub acest aspect este evident că acțiunile ilegale a lui Ismailov Artur au generat prejudicii succesive și au dat naștere unui drept la acțiune de sine stătător a persoanei vătămate.

Conform art.1398 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Potrivit art. 1418 alin. (1) Cod civil, în caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății - de tratament, de alimentație suplimentară, de protezare, de îngrijire străină de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc.

Totodată, potrivit prevederilor art.25 alin.(1) și alin. (3) din Legea ocrotirii sănătății nr.411 din 28 martie 1995, cetățenii Republicii Moldova au dreptul la libera alegere a medicului și a formei de asistență medicală și au dreptul să solicite asistență medicală unităților medico-sanitare cu orice tip de proprietate și formă de organizare juridică, atât din țară, cât și din străinătate, în conformitate cu tratatele și acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

Cu referire la prevederile normei enunțate corect instanțele ierarhic inferioare au ajuns la concluzia privind angajarea răspunderii lui Ismailov Artur pentru prejudiciul cauzat sănătății Nataliei Zalujaia.

Însă instanța de apel în raport cu prima instanță a interpretat greșit materialul probator adus de recurenta Zalujaia Natalia în susținerea poziției sale.

Astfel fiind, întru probarea prejudiciului material suferit de Zalujaia Natalia pentru continuarea tratamentului, ultima a invocat lipsa în Republica Moldova a specialiștilor și clinicilor pentru efectuarea intervențiilor chirurgicale necesare pentru reabilitarea sănătății, inclusiv restabilirea zonei faciale, deformate în urma accidentului, din care a considerente a apelat la o clinică din Federația Rusă, unde a suportat cheltuieli pentru tratament medical și plata medicamentelor în sumă de 165098 ruble rusești și 457 lei; produse pentru alimentația suplimentară în sumă de 84 ruble rusești și 748 lei; servicii de telefonie în sumă de 2030 ruble rusești și 175 lei;

bonuri de înregistrare în Federația Rusă în sumă de 776 ruble rusești; bilete de tren în sumă de 29286 ruble rusești și 151 lei; tichete pentru deplasare cu metroul în sumă de 3849 ruble rusești. Iar în total 201123 ruble rusești sau 81168 lei, plus 531 lei și plus cheltuielile de asistență juridică în sumă de 12 000 lei (f.d. 6).

La caz, independent de acest aspect, este evident că înscrisurile prezentate de Zalujaia Natalia, corect au fost apreciate de prima instanță prin prisma art.130 alin.(3) CPC privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea lor, iar în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii și care confirmă cu certitudine că Zalujaia Natalia a suportat cheltuieli în sumă de 88555 lei, constituite din: cheltuieli pentru deplasarea acesteia la Moscova, Federația Rusă, și retur Chișinău, Republica Moldova (f.d.53-58); pentru deplasarea cu metroul în or. Moscova (f.d.59-71); pentru convorbirile telefonice cu clinicile din Federația Rusă și Republica Moldova (f.d. 40-46); pentru înregistrarea permisului de ședere (f.d. 47-52), precum tratamentul și medicamente (f.d. 14-37).

Prin urmare, cele descrise combat concluziile instanței de apel precum că suma încasată de prima instanță în mărime de 88 555 lei cu titlu de prejudiciu material nu este bazată pe probe, care ar confirma în totalitate, suportarea de către Zalujaia Natalia a acestor cheltuieli ca urmare a înlăturării consecințelor cauzate sănătății ultimei în urma accidentului rutier produs din vina lui Ismailov Artur.

Dat fiind aceste constatări, se stabilește a fi întemeiată și concluzia instanței de apel cu referire la faptul că la emiterea hotărârii în prima instanță, nu s-a luat în considerație că Zalujaia Natalia, conform bonurilor prezentate, a suportat cheltuieli de recuperare a sănătății în instituțiile medicale din Federația Rusă, respingând argumentele ultimei cu referire la faptul că în Republica Moldova nu ar exista instituții medicale cu specialiști calificați, unde ar fi prestate astfel proceduri medicale.

În combaterea acestei mențiuni vin și prevederile art.25 alin.(1) și alin. (3) din Legea ocrotirii sănătății nr.411 din 28 martie 1995, care indică că cetățenii Republicii Moldova au dreptul la libera alegere a medicului și a formei de asistență medicală și au dreptul să solicite asistență medicală unităților medico-sanitare cu orice tip de proprietate și formă de organizare juridică, atât din țară, cât și din străinătate, în conformitate cu tratatele și acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

Sub acest aspect, prin aplicarea regulilor de interpretare a normelor enunțate, este evident că pacientul are dreptul să aleagă medicul și forma de asistență medicală, precum și instituția în care să efectueze tratamentul, legea prevăzând expres și posibilitatea pacientului de a efectua tratament atât național cât și internațional

În asemenea împrejurări, este neîntemeiată mențiunea instanței de apel cu referire la faptul că nu era necesară efectuarea tratamentului peste hotarele țării, odată ce nu au fost confirmate prin careva concluzii în domeniu din Republica Moldova precum că nu ar exista instituții medicale cu specialiști calificați, unde ar fi prestate astfel proceduri medical.

Aceasta deoarece, recurenta-reclamanta a avut dreptul să aleagă la ce instituție medicală să se adreseze și ce tratament să urmeze pentru lichidarea urmărilor traumelor suferite în urma accidentului rutier, or, legea nu impune pacienților urmare a unui anumit tratament, ci oferă dreptul acestora de a consulta mai mulți medici cu posibilitatea alegerii tratamentului pe care îl consideră optim în situația respectivă.

În această ordine de idei, la caz prezintă relevanță și prevederile art. 14 alin. (1) și (2) Cod civil, care indică că persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv).

Raportând aceste dispoziții la caz, instanța găsește drept corectă și admiterea de către prima instanță a capătului de cerere din acțiune cu privire la repararea prejudiciului material și anume în sumă de 88555 lei, ce constituie mijloace bănești suportate de către Zalujaia Natalia întru restabilirea stării de sănătate suportată în urma accidentului rutier comis din vina lui Ismailov Artur.

În speță, important este de menționat și corectitudinea aplicării de către prima instanță a prevederilor art. 616 alin. (2) Cod civil, care indică că în cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, cel vătămat poate cere și pentru prejudiciul nepatrimonial o despăgubire în bani, stabilită în baza unei aprecieri conforme principiilor echității.

Conform art. 1422 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Cu referire la prevederile enunțate și reieșind din specificul acțiunii, instanța de recurs constată că deși prima instanță, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, creând condiții obiective participanților la proces, just a ajuns la concluzia admiterii pretenției acțiunii cu privire la repararea prejudiciului moral, însă incorect a determinat mărimea compensației pentru prejudiciul moral cauzat Nataliei Zalujaia ca urmare a acțiunilor ilicite ale intimatului-pârîtului Ismailov Artur, fără a da o evaluare adecvată, în principal criteriilor referitoare la consecințele suferite pe plan psihic de către primul, generate de retrairi, de gravitatea și caracterul acestora, precum și de sentimentul de afectare a personalității sale.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

La acest capitol necesită a fi remarcat și faptul că prin hotărîrea Judecătorei Ocnița din 03 iunie 2013, emisă în pricina civilă la acțiunea Nataliei Zalujaia împotriva lui Ismailov Artur cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, de la Ismailov Artur în beneficiul Nataliei Zalujaia a mai fost încasată suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat în urma aceluiași accident rutier comis de Ismailov Artur.

În virtutea celor relatate, instanța de recurs conchide că în cauză sunt motive de a micșora cuantumul prejudiciului moral stabilit de prima instanță pentru a fi încasat în beneficiul Nataliei Zalujaia până la 10 000 lei, sumă care poate fi considerată ca o compensare ce ar aduce satisfacție persoanei drepturile a cărei au fost lezate, la caz recurente-reclamantei Zalujaia Natalia.

În speță, important este de menționat și corectitudinea concluziei primei instanțe cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată din contul lui Ismailov Artur în beneficiul Nataliei Zalujaia și în contul statului

Conform art. 96 alin. (1) CPC instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Cu referire la dispozițiile citate, se constată că recurenta Zalujaia Natalia pentru înaintarea prezentei acțiuni, întocmirea actelor procesuale, cât și reprezentarea faptică în ședințele de judecată a avocatului acesteia Nirca Valentin în baza mandatului seria MA nr. 0132451, a suportat cheltuieli în mărime de 6000 lei, fapt ce se confirmă prin bonul de plată Seria EK nr. 553155 și suma de 4000 lei, pentru participarea avocatului pe un alt dosar, fapt ce se confirmă prin bonul de plată Seria EO nr. 795317 (f.d. 74-76).

Potrivit art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Prin prisma dispozițiilor citate și reieșind din măsura în care cheltuielile de judecată suportate de Zalujaia Natalia au fost reale, necesare și rezonabile, se constată că suma de 6000 lei, precum și suma de 4000 lei solicitate de ultima sunt disproporțional de mare în raport cu acțiunile efectuate de către avocatul Nirca Valentin pentru examinarea pricinii în cauză, astfel că prima instanță, în virtutea competenței sale de a mări sau de a micșora onorariile avocaților, justificat a micșora cuantumul cheltuielilor solicitate până la 2 500 lei, sumă care s-ar egala cu cheltuieli necesare și rezonabile pentru acțiunile avocatului la judecarea pricinii respective.

De altfel, întemeiat a fost încasat din contul lui Ismailov Artur în beneficiul Nataliei Zalujaia și suma de 20 lei, ce reprezintă cheltuieli de înștiințare a părții în judecată, cât și în beneficiul statului, prin prisma prevederilor art. 98 alin.(1) taxa de stat pentru prejudiciul material în sumă de 2656,65 lei, iar pentru prejudiciul moral 100 lei.

Ca urmare, avînd în susținere cele menționate, ca răspuns la argumentele invocate în recursul declarat de Ismailov Artur, instanța de recurs consideră necesar de a-l respinge acesta ca fiind neîntemeiat.

În conexiunea celor se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod temeinic și legal a admis parțial acțiunea Nataliei Zalujaia.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Ismailov Artur neîntemeiat, iar recursul Nataliei Zalujnaia întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și modificarea hotărârii primei instanțe în partea încasării cu titlu de prejudiciul moral din contul lui Ismailov Artur în beneficiul Nataliei Zalujnaia a sumei de 50 000 lei cu micșorarea sumei date până la 10 000 lei, în rest a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) și f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Ismailov Artur.

Se admite recursul declarat de către Zalujnaia Natalia.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2015 și se modifică hotărârea Judecătoriei Ocnîța din 25 iunie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Nataliei Zalujnaia împotriva lui Ismailov Artur cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, în partea încasării prejudiciului moral, după cum urmează:

Se micșorează suma încasată din contul lui Ismailov Artur în beneficiul Nataliei Zalujnaia cu titlu de prejudiciu moral de la 50 000 (cinczeci mii) până la 10 000 (zece mii) lei.

În rest hotărârea Judecătoriei Ocnîța din 25 iunie 2014 se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Elena Covalenco

Tamara Chișca-Doneva